

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

26 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului Demian Valerii, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Demian Valerii Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 21.02.2019 – 09.04.2019;
2. Instanța de apel: 15.05.2019 – 30.10.2019;
3. Instanța de recurs ordinar : 15.01.2020 – 26.05.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Anenii Noi (sediul Central) din 09 aprilie 2019, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul Demian Valerii a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.c) și d) Cod penal și i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de 150 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Controlul asupra executării pedepsei s-a pus în seama Biroului de Probațiune din raza domiciliului.

Acțiunea civilă s-a admis parțial și s-a încasat de la Demian Valerii în folosul lui Leahu Melania Xxxxx a.n., prejudiciul moral în sumă de 2 000 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 2 000 lei, ceia ce constituie în total 4 000 (patru mii) lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Demian Valerii, în noaptea de 28.12.2015 spre 29.12.2015, aflându-se în s.Roșcani, r-ul Anenii Noi, având intenția sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns pe ascuns în curtea domiciliului Melaniei Leahu din aceeași localitate, de unde pe ascuns a sustras o capră de culoare albă cu vârsta de aproximativ 4 ani la prețul de 800 lei și o capră de culoare albă combinat cu sur cu vârsta de aproximativ 7 ani la prețul de 800 lei, cauzându-i astfel părții vătămate o daună materială considerabilă în valoare totală 1 600 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel partea vătămată și civilă Leahu Melania invocând dezacordul cu soluția primei instanțe în latura civilă, în partea neîncasării prejudiciului material.

Astfel, în argumentarea poziției invocate, apelanta a invocat că nu este de acord cu soluția primei instanțe, deoarece instanța nu a dispus încasarea de la inculpatul Demian Valerii a prejudiciului material cauzat de ultimul prin comiterea furtului de capre, or susține partea vătămată că de la acestea avea lapte, brânză și carne, dânsa fiind pensionară și având la întreținere două fete. În acest context, partea vătămată a considerat că inculpatul Demian Valerii, fiind vinovat de săvârșirea furtului caprelor sale, urmează să-i restituie și prejudiciul material cauzat prin fapta sa.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2019, a fost admisă cererea de apel declarată de către partea vătămată și civilă Leahu Melania, casată parțial sentința primei instanțe în latura civilă și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a încasat de la Demian Valerii în beneficiul Melaniei Leahu suma de 1 600 (una mie șase sute) de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

În rest, sentința primei instanțe a fost menținută fără modificări.

4.1. În motivarea soluției date instanța de apel a reținut, că inculpatul Demian Valerii a recunoscut vina în comiterea acțiunilor descrise în actul de învinuire, cauza penală fiind examinată de către instanța de fond în procedura simplificată prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală.

În aceeași ordine de idei, analizând materialele cauzei, în raport cu normele relevante la caz, instanța de apel a constatat că instanța de fond a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmării penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Reieșind din cele relatate, instanța de apel a considerat, că instanța de fond corect a constatat că prin acțiunile sale, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art.186 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal, adică furtul, după semnele calificative „*sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”, iar vina acestuia se dovedește integral prin cumulul de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate de către instanță.

În continuare, instanța de apel a reținut, că sentința primei instanțe a fost contestată doar de către partea vătămată în latura civilă, și anume în partea neîncasării prejudiciului material, sentința menționată nefiind atacată în partea ce ține de încadrarea juridică și vinovăția inculpatului.

În contextul celor relevate, instanța de apel a fost convinsă de corectitudinea instanței de fond la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă aplicată în privința

inculpatului Demian Valerii, fiind luate în considerație caracterul și gradul de pericol social al crimei comise, personalitatea inculpatului, circumstanțele agravante și cele atenuante răspunderii prevăzute de art.art.76, 77 Cod penal, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Prin urmare, ținând cont de prevederile art.art.7, 61 Cod penal, care stipulează expres că pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a considerat că inculpatul Demian Valerii urmează a fi condamnat pe art. 186 alin.(2) lit.c), d) Cod penal, prin prisma prevederilor art.364¹ alin.(8) din Codul de procedură penală, cu aplicarea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, aceasta fiind o pedeapsă echitabilă, proporțională faptei săvârșită de către inculpat, adică suficientă pentru restabilirea echității sociale și pentru corectarea inculpatului, care, în opinia instanței de apel, își va atinge scopul pedepsei penale prevăzut la art. 61 Cod penal.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Leahu Melania, prin care a solicitat încasarea din contul inculpatului, prejudiciul material cauzat prin infracțiune, a prejudiciului moral în sumă de 5000 lei și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate de partea vătămată în acest proces, în sumă de 2000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, instanța de apel a considerat că aceasta urmează a fi admisă și în partea încasării prejudiciului material cauzat prin infracțiune, cu casarea sentinței în latura civilă privind încasarea de la inculpat a prejudiciului material în sumă de 1600 lei, din următoarele motive.

Soluționând chestiunea privind încasarea prejudiciului material cauzat părții vătămate Leahu Melania, instanța de apel a ținut cont de faptul că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune, precum și a ținut cont de prevederile art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, iar la determinarea cuantumului acestuia, a luat în considerație atât gravitatea cauzării suferințelor psihice a părții vătămate, cât și date obiective care certifică acest fapt, inclusiv și pagubele materiale produse și anume prin acțiunile infracționale ale inculpatului Demian Valerii, părții vătămate Leahu Melania i s-a cauzat inclusiv, un prejudiciu material, stabilit prin actul de învinuire, cauzarea căruia s-a constatat ca fiind dovedită, or inculpatul Demian Valerii a recunoscut vina în comiterea acțiunilor descrise în actul de învinuire, cauza penală fiind examinată de către instanța de fond în procedura simplificată prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, respectiv ultimul recunoscând și cauzarea prejudiciului material, infracțiunea fiind comisă de către inculpat cu intenție.

În contextul dat, circumstanțele stabilite la caz, raportându-le la normele legii procesual - penale, în coroborare cu normele Codului civil, instanța de apel a considerat necesar a încasa din contul inculpatului Demian Valerii în beneficiul părții vătămate Leahu Melania prejudiciul cauzat prin infracțiune, în mărime de 1 600 de lei.

Cu referire la capătul de cerere privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 5000 lei și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată în sumă de 2 000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, instanța de apel a fost de acord cu argumentarea instanței de prim nivel, pe care și-a însușit-o integral.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului Demian Valerii, în termen, prin care indicând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.7) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate, cu menținerea sentinței Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 09 aprilie 2019.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- conform art. 427 alin.(1) pct. 7) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri: instanța a admis o cale de atac neprevăzută de lege sau apelul a fost introdus tardiv;

- instanța nu s-a pronunțat asupra cererii apărătorului (nr.254/19 din 19.06.2019 referința la cererea de apel depusă de partea vătămată), în care a invocat tardivitatea apelului;

- conform art.403 Cod de procedură penală termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. Contrar prevederilor legale, partea vătămată a declarat apel peste termenul de 15 zile. Termenul limită pentru depunerea apelului fiind 24.04.2019. Conform materialelor dosarului, apelul a fost depus la 25.04.2019;

- totodată, conform materialelor dosarului, partea vătămată a fost prezentă la ședința Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 09 aprilie 2019, în care s-a pronunțat și eliberat sentința privind recunoșterea vinovăției inculpatului Demian Valerii în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) Cod penal;

- partea vătămată și civilă Leahu Melania nu a solicitat repunerea și n-a invocat careva temeii de repunere a termenului de declararea apelului. În astfel de situații instanța de apel a depășit limitele apelului.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis reieșind din următoarele considerente.

Potrivit alin.(1) art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de

apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că instanța, la examinarea apelului, nu a respectat întru totul prevederile art. art. 412 alin. (4), 414 alin.(1), 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală.

Din analiza textuală a recursului declarat, Colegiul reține, că decizia instanței de apel se contestă de către avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului Demian Valerii, invocând că instanța de apel greșit a admis apelul declarat de către partea vătămată și civilă Leahu Melania, peste termenul de atac de 15 zile, și nu s-a expus asupra argumentului invocat de apărare precum că apelul părții vătămate este tardiv, ceea ce este incident cazului de casare prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6), 7) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de recurs ordinar reține că, prin sentința Judecătoria Anenii Noi, sediul Central din 09 aprilie 2019, cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Demian Valerii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa sub formă de 150 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Acțiunea civilă s-a admis parțial și s-a încasat de la Demian Valerii în folosul lui Leahu Melania, prejudiciul moral în sumă de 2 000 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 2 000 lei, ceea ce constituie în total 4 000 (patru mii) lei.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2019, a fost admisă cererea de apel declarată de către partea vătămată și civilă Leahu Melania, casată parțial sentința primei instanțe în latura civilă și pronunțată în această parte o nouă hotărâre.

În rest, sentința primei instanțe a fost menținută fără modificări.

Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel, examinând apelul declarat, fără verificarea dacă acesta este depus în termen, l-a admis cu casarea sentinței, în latura civilă, pronunțând în această parte o nouă hotărâre prin care s-a încasat de la Damian Valerii în beneficiul Melaniei Leahu suma de 1600 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune. Prin urmare, instanța de apel a încălcat dreptul lui Demian Valerii la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, drept ce rezultă din prevederile art.

6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Având în vedere cele menționate, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel a comis erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6), 7) Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentului invocat de către avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului în ședința instanței de apel și a admis apelul părții vătămate depus cu omiterea termenului de atac.

Revenind la textul recursului ordinar, declarat de către avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului Demian Valerii, se constată că, recurentul invocă temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală, evidențiind faptul că instanța de apel admițând apelul părții vătămate, nu s-a pronunțat asupra motivului invocat de către apărare referitor la respingerea apelului ca fiind depus după expirarea termenului de atac de 15 zile, temei care se circumscrie la caz. Or, potrivit referinței (f.d.195, vol. I) cât și procesului verbal al ședinței de judecată din 30 octombrie 2019 (f.d.231, vol. I) se atestă că, avocatul a invocat că, apelul declarat de către partea vătămată, este depus peste termenul de atac prevăzut de 15 zile, însă instanța de apel în decizie sa nu a dat răspuns acestui argument, trecându-l cu vederea.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal lărgit atestă, că instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de drept vizată, ce a avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate.

Din considerentele expuse, Colegiul statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiența motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin.(1) pct.6), 7) Cod de procedură penală, erori admise de către instanța de apel care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide de a admite recursul ordinar declarat la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecători.

Generalizând cele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit menționează că la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să execute indicațiile instanței de recurs, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelant, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului Demian Valerii, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Demian Valerii Xxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **25 iunie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor